

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XV.

V Ljubljani, 14. januarja 1943-XXI.

Štev. 2 (687)

Prosinec mrzel, da poka,
sadje v jeseni in moka.

Slovenski rek

*DRUŽINSKI TEDNIK
Izhaja ob četrtih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/II.
Postni predel št. 345. Telefon št. 33-22.
Račun poštne brambnice v Ljubljani
št. 16.395. — Kopijos ne vracamo, za
nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti 2 lire v znakih.

NAROČINA

1/4 leta 10 lir. 1/2 leta 20 lir.
več leta 40 lir. V tujini
64 lir na leto. — Naročno
je treba plačati vnaprej.

CENE OČLAVOV

V teklostem delu: enostolpna petitna vrsta
ali njen prostor (vihina 3 mm in širina
65 mm) 2 lire; v glavnem delu 4.50 lira;
V dvojarnem tisku cene po dogovoru.
Notice: vrstica 7 hr. Mail ogla-
šil: beseda 0.50 lira. Oglašu davek povod
je posebej. Pri večkratnem naročju popust.

Danes:

Naša nova pravljica:

Stanovitni kositri vojaček

(Gl. str. 4.)

ODBITI SOVRAŽNI NAPADI V TUNIZIJII

Uspešno bombardiranje sovražnih letališč in pristanišč

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih
Sil je objavil 7. januarja svoje 957.
vojno poročilo:

V Sirtiki povečano delovanje iz-
vidnic.

Stevilno močnejše sovražne sile da-
leje pritisajo na naše posadke v Li-
bijski Sahari.

Sovražni protinapadi v Tuniziji, ki
ih je sovražnik izvršil z večjim šte-
vilm pehotnih oddelkov, niso ospeli.
Naše čete so povsod vrgle sovražnika
nazaj do njegovih izhodiščnih posta-
jark.

Oddelki našega letalstva so bombar-
dirali angleško-ameriška pristanišča v
francoski Severni Afriki, zlasti pa
pristaniške naprave v Bonu, kjer so
povzročili silne požare.

Sovražna letala so naredila nekaj
škode v srednjih delih mesta Tunisa.
Pri sovražnem letalskem napadu se je
porušilo nekaj arabskih hiš v Kairu-
ranu. Tudi prebivalci so utrpel ne-
kaj žrtev.

Nemški loveci so v spopadu s so-
vražnimi letali sestrelili 5 letal, eno
je pa sestrelilo obrambo tovornišča.

V pantelerijskih vodah sta dva naša
MASa zadela neko sovražno letalo, da
je v plamenih treščilo v morje, napad
drugih sovražnih letal sta na odbila.

Pomorske enote pod noveljstvom
poročnika Ksaverija Marotte so poto-
pile v srednjem Sredozemlju sovražno
podmornico.

Glavni Stan Italijanskih Oboroženih
Sil je objavil 8. januarja svoje 958.
vojno poročilo:

Zmerno operacijsko delovanje na
bojiščih v Sirtiki in Tuniziji. Odbili
samo sovražne napade in veliki nekaj
sovražnikov.

Oddelki italijanskega letalstva so
ponovno bombardirali pristanišča v
Bonu in so skupaj z nemškimi oddelki
nападли sovražne motorne kolone.
Unicili in poškodovali so v nizkem
potetu mnogo sovražnih vozil.

Naša letala so v borbi včerajšnjega
dne sestrelili pet sovražnih lovecev.

Vzdol alžirske obale so nemška le-
tala z uspehom bombardirala dva so-
vražna trgovska parnika po 8.000 ton.
Parniki sta se takoj potopila.

Severnoameriški štrimetorni bom-
bardi so včeraj bombardirali pristaniš-
čko področje in osrednje dele Pal-
erma. Porušilo se je nekaj zasebnih
hiš, prebivalstvo je pa po dosedanjih
utgovitvah utrpel 46 mrtvih in 262
ranjenih.

Tudi na Licatu je sovražnik vrgel
nekaj zažigalnih bomb. Nekaj posloni
je poškodovan in en prebivalec
ranjen.

VLADARJEV OBISK NA SICILIJI

Navdušeni sprejemni vzvilenega gosta. — Pregled po-
morskih in letalskih oporišč

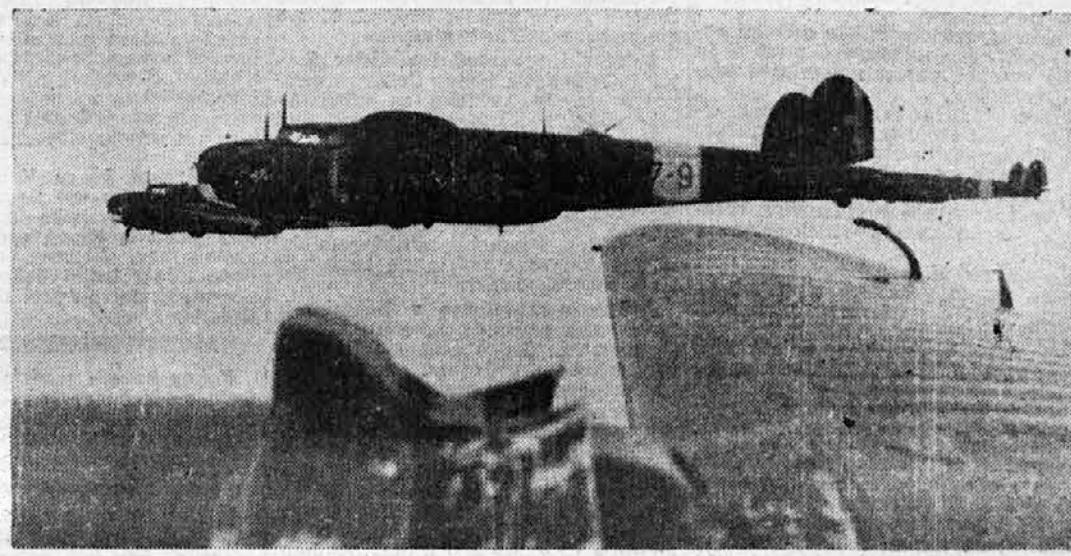
Messina, 6. jan. (Porocilo posebnega
dopisnika agencije Stefani.) Kralj in
Cesar je zaključil v Messini 5. ja-
nuarja dolgo in zanimivo potovanje po
Siciliji, ki se je začelo prav tako v
Messini 28. decembra. Vladar je opravil
to potovanje, da bi se osebno pre-
pričal o izvedenih ukrepilih za obram-
bo otoka in da bi si ogledal v raznih
področjih ob obali in v zaledju zgra-
jene utrdbe in zapore. Razen tega je
Vladar ob teji priložnosti ostal nekaj
dnih med svojimi četami v ozračju
čečevo navdušenja in volnega duha,
v katerem živito vojaki na kopnem.
na morju in v zraku ter tvorijo po-
sade na področju Sicilije.

Pri tem je treba poudariti visoko
pomenljivo dejstvo, da je bil Prince
prestolonslednik nekaj dni pred pri-
dom Vladarja med četami na Siciliji,
ki so mu podrejene kot poveli-
niku južnih armad, ter je med njimi
prebil Božič. Kralj in Cesar, ki je bla-
govali za Božič izreči svojo vzvišeno
tolžilno besedo in izročiti svoje da-
rove volne ranjencev v glavnem me-
stu, je ob novem letu sjet prišel med
svoje vojake.

Vladar je potoval najprej po vzhod-
ni Siciliji, potem pa po srednjih in
južnih predelih ter končno po vzhod-
nih in severnih predelih. V vsakem
področju, v vsekem odseku obrambe in
tudi v glavnih utrih postojankah se je
Kralj in Cesar pomudil in se zanimal
za vojašnike ki mu jih je dal
noveljniki armade. Ogledal si je ve-
krat naprave, utrdbe in zapore, v ka-
terih so že nekaj časa čete vseh rodov
orodja. Povsod je navzočnost Kralja in
Cesara vzbudila med vojaki globoko
in živo navdušenje. Čete so se pred-
stavile Vladarju v zalednem redu.
Srečanja Vladaria z njegovimi vojaki
so pričala o izredno visoki morali čet
in se boli o njih duhu in volji do
zmage.

Globok patriotizem sicilskega
prebivalstva

Vojak živi na Siciliji v okolju in
ozračju velikega patriotskega. Ce je
kak narod, ki se veseli in navdušuje

Bombardiere ita-
liano in volo con-
tro una base ne-
mica nell'Africa
settentrionale. —
Italiani bomba-
nik na poletu
proti nememu so-
vražnemu opori-
šču v Severni
Afriki.

liko obiska Kralja in Cesara v me-
stih, deželi in naseljih vse Sicilije.

Slišali smo vzklike proti Angležem in
proti Angliji tako v najbolji skromnih
naseljih kakor v velikih mestih. Niso
bili samo mladi in najmlaši, ki so
izražali s kljuc svojega čustva, temveč
tudi starej in zene.

Neomajna vera v zmago!

Kaj izhaja in kaj lahko zaključimo
po dnevi, ki smo jih prebili na Si-
ciliji med obiskom Vladaria? Da na-
rod nadvse globoko veruje v zmago.

Vojaki, ki žive v zdravem ozračju in
okolju se navdušujejo od misli na fu-
naka dejanja za veličino domovine.

Manifestacije, ki jih je sicilski narod
priredil Kralju in Cesariju, manife-
stacije, ki jih je prebivalstvo naselij
in vasi priredilo Kralju in Cesariju,

niso bile samo izraz predanosti vla-
darski hiši, temveč tudi dokaz globoke
verve v zmago, ki navdušuje duha bra-
hibril sicilskih ljudi.

Kralj in Cesar je bil 8 dni med če-
tami in med prebivalstvom. Med tem ko je Vla-
dar pregledoval postrojene čete na
Potu Svobode med siho množico, ki
se je zbrala ob cesti, so začele tuliti
alarmne letalske sirene. Vladar je stoj-
il v svojem avtomobilu s prvim po-
bočnikom ob strani nadaljeval ogled
postrojenih čet, množica pa je navdu-
šeno vzklikala. Nudil se je prizor
množice, ki je hotela spričo nevarno-
sti, kalero so sirene naznajale, ostali
ob svojem Vladariju. Množica se je
zbrala okrog Kraljevega voza, kakor
bi hotela ščititi življenje svojega Vla-
daria. Morečno so odmevali vzklik
»Zivel Kralj!« in »Zivel Savojska
hiša!«. Zvoki kraljevega marša so od-
eknili po veliki cesti. Vse godbe, ki
so spremiale čete, so začele igrali
starji marš, ki je tako drag srecu Ita-
lijanov. Navdušenje množice se je ši-
rilo po vsei veliki cesti in zadnje
piske siren je preglešilo skupno vzkli-
kanje množice. Trusč motorjev naših
loveckov, ki so letali nad mestom v vseh
višinah, se je slišal kot bojna pesem
ob navdušenih krikih.

Navdušenje kmečkega ljudstva

Nas so galili zlasti spremeli kmečke-
ga prebivalstva v velikih in malih
naseljih v raznih področjih Sicilije.
Večkrat bombardirala Licata, Vittoria
in Nicemci so kraji, kjer so se pre-
prostost, spontanost in ljubost spremeli
načeloma izkazale in kjer je Vla-
dar gotovo dobil globoke vtise. Pre-
bivalci Licata so vzklikali »Zivel
Kralj!« in obenem pokazali veliko
sovražstvo proti sovražniku. Prebivalci
Littorio so vzklikali ime svoje lastne
dežele, izmenjala z vzklikom »Zivel
Kralj!«. V Nicemci so vrli kmetje ča-
kali na Vladaria na meji svojega
okrožja, zbrani na gričih, ki obkro-
žajo cesto.

Koliko mladine je bilo okrog Vladaria.
Se nikoli se ni zgodilo, da bi
zbranih toliko dečkov in otrok.
Na tisoče in tisoče jih je bilo povsod,
koder je šel Vladar mimo. Vsi so ga
gledali najprvi male boječe, potem pa
ko so jih ohrabrili klici in navdu-
šene odraslih, so se zdramili in vzkli-

kali v svojem dialektru »Zivel Kralj!«

Zenske so skušale spoznati Vladaria
in ko so njih oči odkrile tako draga
lince, se je zdelo, da jih je pre-
snila žella, da bi ga vse videle. Ka-
zale so z rokami in mu dolgo vzkli-
kali.

Nepozaben dogodek v Palermu

V Palermu se je dogodil najbolj
gaučljiv dogodek. Med tem ko je Vladar
pregledoval postrojene čete na
Potu Svobode med siho množico, ki
se je zbrala ob cesti, so začele tuliti
alarmne letalske sirene. Vladar je stoj-
il v svojem avtomobilu s prvim po-
bočnikom ob strani nadaljeval ogled
postrojenih čet, množica pa je navdu-
šeno vzklikala. Nudil se je prizor
množice, ki je hotela spričo nevarno-
sti, kalero so sirene naznajale, ostali
ob svojem Vladariju. Množica se je
zbrala okrog Kraljevega voza, kakor
bi hotela ščititi življenje svojega Vla-
daria. Morečno so odmevali vzklik
»Zivel Kralj!« in »Zivel Savojska
hiša!«. Zvoki kraljevega marša so od-
eknili po veliki cesti. Vse godbe, ki
so spremiale čete, so začele igrali
starji marš, ki je tako drag srecu Ita-
lijanov. Navdušenje množice se je ši-
rilo po vsei veliki cesti in zadnje
piske siren je preglešilo skupno vzkli-
kanje množice. Trusč motorjev naših
loveckov, ki so letali nad mestom v vseh
višinah, se je slišal kot bojna pesem
ob navdušenih krikih.

Ogled pomorskih in letalskih
oporišč

Na svojem potovanju je Vladar obi-
skal nekatera pomorska in letalska
oporišča, kjer so drug ob drugem z
mornarji in italijanskimi letalci stali
v vrsti nemški mornarji in letalci. Na
nekom letalskem oporišču je Vladar
pregledal močne postrojitev letal in
letalske osebje nemškega letalstva.

Dolgo se je Vladar pomudil v mor-
narskih oporiščih ob spremstvu viso-
kih oficirjev admiriralitet in vojaškega
poveljništva mornarske obrame.

Potovanje Kralja in Cesara po Siciliji
je trajalo osem dni, v katerih je

Na ta svetčan dan so v vseh mestih
in krajih Italije vihrale trobojnice in
pričale o goreči radosti vsega naroda
ob rojstnem dnevu njegove Vladarice.
Vel. Kralica je pri tej priložnosti
sprejela mnogo čestitk najvišjih ose-
bnosti zavodov, ustanov in odličnih za-
sebnikov.

Vladarjev povratek v Rim

Rim, 5. dec. Ni. Vel. Krali in Cesar
se je davi vrnili iz Sicilije v glavno
mesto.

**Rojstni dan Vel. Kraljice
in Cesarice**

Rim, 8. januarja. Na rojstni dan Ni.
Vel. Kraljice in Cesarice so se obi-
čajno svečanege Te Deuma v kraljevi
kapeli udeležili princ in princesa Pie-
montska, vojvoda Aostski, vojvoda An-
conski in vse dvor.

Na ta svetčan dan so v vseh mestih
in krajih Italije vihrale trobojnice in
pričale o goreči radosti vsega naroda
ob rojstnem dnevu njegove Vladarice.
Vel. Kralica je pri tej priložnosti
sprejela mnogo čestitk najvišjih ose-
bnosti zavodov, ustanov in odličnih za-
sebnikov.

**Obletnica smrti kralja
Viktora Emanuela II.**

Turin, 9. januarja. Ob 65letnici
smrti Kralja Viktora Emanuela II. so
bile maše zadušnice v baziliki v Su-
pergi, v kapeli kraljeve palače v Stu-
pinigiju. Na soomenik plemenitega
kralja so položili vence cvetlic.

**Princesa Piemontska med
rojaki iz Vzhodne Afrike**

Neapelj, 7. januarja. Davi so se s
posebnim vlakom pripravili v Neapelj
rojaki iz Vzhodne Afrike, ki so pri-
čojni v pokrajini Salerno in Neapelj.
Na postaji so rojake pričakovali za-
stopniki Cenih sraje, ženskih fašijev
in prostovoljnih bolničark Rdečega
križa. Rojaki iz Afrike so pozdravili
prefekt, zvezni tajnik, župan in drugi
zastopniki vojaških oblasti.

Ob 10. je prišla na postajo Ni. Vis.
princesa Piemontska s svojim sprem-
stvom. Množica ljudi, ki se je zbrala
na postaji

razpolago ob Dvaletletni pohoda na Rim. Duce je bil zadovoljen z delom, ki ga zavod opravlja in je predsednik Schiassiju izreklo svojo zahvalo.

Poročilo Eksc. Graziolija komisarjem sreskih načelstev

Visoki Komisar je zbral k posvetu v vladni palati komisari sreskih načelstev v pokrajini.

Navočeni so bili tudi viceprefekt dr. David, šef kabine dr. Bisia, glavni računovodja, inšpektor za tehnično službo, ravnatelji Prevoda, predsednik pokrajskega podpornega zavoda, poljnik gozdnega milicijskega odreda, strokovniki Borze dela, pokrajski zdravnik in drugi funkcionari Visokega komisariata.

Politični gospodarski in socialni položaj pokrajine so pazljivo proučili in glede tega so poročali komisari sreskih načelstev.

Visoki Komisar je posebno razpravljal o stanju občin ter o delovanju referenčnih organov pokrajskega zavoda za prehrano, kakor tudi o podpornem vprašanju in zdravstvenem stanju.

Proučena so bila tudi številna vprašanja o delovanju namestitvenih uradov.

Eksc. Grazioli je dal navodila glede rešitve raznih vprašanj in delovanja, ki naj se opravi na vseh življenjskih področjih pokrajine.

Raport se je pričel in se je končal s pozdravom Kralju in Cesaru ter Duceju.

Zatemnitev od 18.00 do 6.30. Visoki Komisariat za Ljubljansko pokrajinu odreže glede na odredbe z dne 6. junija 1941-XIX, št. 42 in 27. novembra 1942-XXI, št. 214 ter spričo potrebe doleti nove ure za zatemnitev: Clen 1. Od večera v sredo 13. januarja 1942-XXI do nadaljnje odredb se morajo določiti za zatemnitev izpoljujeli od 18. do 6.30 ure. Clen 2. Nespremenjene ostanejo določila v oddobi dne 6. junija 1941-XIX št. 42. Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajinu: Emilio Grazioli.

Mestni preskrbovalni urad obvešča upravljence, ki so se prijavili pri trgovcih in so ti zdaj brez drva, da lahko dobijo žagana drva na mestni pristavi. Povšetova ulica 12. ali pa na športnem izriščku SK »Ljubljana«, Ciril-Metodova cesta. Vsi trgovci, ki so brez drva in si ih ne misijo nabavili iz skladisč mestnega preskrbovalnega urada, naj takoj predlože sezname upravljencev za sprejem drva za čas od 1. oktobra do 31. decembra 1. 1., in sicer kar na mestni pristavi. Oni upravljenci, ki še niso dvignili drva za dobo od 1. oktobra do 31. decembra, jih lahko dobijo tudi še do 10. januarja.

V ponedeljek 18. januarja t. 1. bo ob Štirih popoldne v Higienškem zavodu, oddelku za zdravstveno zaščito mater, dojenčkov in otrok. Dečji dom, Lipičeva 3, brezplačen tečaj o negi in prehrani dojenčka. Vpisovanje v tečaj je vsak delavnik dopoldne istom. Ure in dnevi tečaja se bodo določili po ustnem dogovoru.

Mestna elektrarna ljubljanska opozarja vse dojenčke na omrežje potrabe električnega toka. Ker so zmrznale hidrocentrale, elektrarna sama ne zmore vselebitve. Zato do preklica naroča vse strankam, da ne smejo imeti med 16.15 in 19. uro priključenih električnih štedilnikov in peti, in tudi ne smejo obravljati z električnimi motorji. Tudi vsi drugi dojenčki morajo čim boli varčevati z električno, da ne bo ostalo mesto dočela brez električne. Javni organi bodo nadzorovali uporabo toka in bodo vsak prestopek kaznovali.

Dodatane živilske nakaznice za tečaje za mesec januar je mestni preskrbovalni urad pričel deliti po Številkah potrdil v torek 12. 1. m. V če-

trik 14. t. m. pridejo na vrsto številke od 201 do 300, v petek od 301 do 400, v soboto od 401 do 500, v pondeljek od 501 do 700 in v torek od 701 do 900. Dne 20. januarja bo urad pričel sprejemati reklamacije. Upravljenci bodo dobili nakaznice samo s potrdilom, podjetja, pri katerih so težaki zaposleni, morajo pa oddati decembrski seznam št. III. Urad bo v ta namen posloval vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 18. ure.

Cene vseh hrvatskih dnevaikov so uprave zaradi povečanja nabavnih stroškov za papir in drugi tiskarski material s 1. januarjem t. L. zvile. V nadrobeni prodaji je cena zvišana s 3 na 4 kune. Prav tako so uprave z istim dnem zvišale tudi oglasno prisvojeno za stožino za člensko sestavo slovenskega umetnika.

Poglavnik dekret je pretekli te-

den razrešil maršala Slavka Kvaternika funkcije obrambnega ministra. Ohranil je vse pravice in časti, ki mu gredo kot maršalu v rezervi.

Bolgarski pravosodni minister Par-

tov je izjavil, da bodo v Bolgariji usta-

novili posebna sodišča za mladolet-

nike. Poleg sodišč bodo ustanovili tudi novo poboljševalnico.

V kratkem bodo pričeli na Madžars- skem graditi pet velikih avtomobilskih cest. Iz Budimpešte bodo vodile ceste v Trieste, Berlin, Odeso, Krakov in Užividek. Prometni minister je dal zadnje časa posvetil portretiranju ter delno kompozicijskim motivom in tložitju. S svojimi kajžnimi ilustracijami, posebno z ilustracijami Jurčevskega »Deseteza brata« je dal Vavpotič klasičen primer slovenske knjižne ilustracije.

Smrt prof. Ivana Vavpotiča je glo-

boko užalostila vso slovensko javnost.

Z njim je slovenska umetnostna kul-

tura izrabila ene svojih najboljših

zastopnikov. Niegova načoljška dela

bodo ostala trajni dokumenti sloven-

skega slikarstva v prvi polovici našega

stotletja.

Smrt prof. Ivana Vavpotiča je glo-

boko užalostila vso slovensko javnost.

Z njim je slovenska umetnostna kul-

tura izrabila ene svojih najboljših

zastopnikov. Niegova načoljška dela

bodo ostala trajni dokumenti sloven-

skega slikarstva v prvi polovici našega

stotletja.

Nakup novega papirja je srbska ce-

ntrala za kemične izdelke z novo od-

redbo dovolila samo proti oddaji sta-

reza papirja. Dovoljenja za nakup novega papirja bodo dobila samo tista

ki so se prijavili na potrošnjo.

IZSEL JE NAJBOLJŠI

Akademski slikar prof. Ivan Vavpotič

V ponedeljek, 11. januarja ponoti je v ljubljanski splošni bolnišnici nepričakovano umrl znani akademski slikar in slovenski kulturni delavec prof. Ivan Vavpotič. Klub skrbni zdravniški negi je zahrnula bolezni za zmoreno pretrgalca nit življenja sicer je členu slovenskemu umetniku.

Pokojni prof. Vavpotič se je rodil leta 1877. v Novem mestu. Gimnazijo je dovršil v rojstnem mestu, nato je na študiju umetnosti akademijo v Pragi in jo je z dobrim uspehom dovršil pri prof. Hinnavu. Po končanih študijih v Pragi je odšel v Pariz, kjer je še izpopolnil svoje umetniško znanje.

Prof. Vavpotič se je **neidejstvoval** v raznih panogah umetnosti. V začetku svoje razvojne poti je delal pred vsem pokrajinske slike. Nato se je prav do zadnjega časa posvetil portretiranju ter delno kompozicijskim motivom in tložitju. S svojimi kajžnimi ilustracijami, posebno z ilustracijami Jurčevskega »Deseteza brata« je dal Vavpotič klasičen primer slovenske knjižne ilustracije.

Smrt prof. Ivana Vavpotiča je glo-

boko užalostila vso slovensko javnost.

Z njim je slovenska umetnostna kul-

tura izrabila ene svojih najboljših

zastopnikov. Niegova načoljška dela

bodo ostala trajni dokumenti sloven-

skega slikarstva v prvi polovici našega

stotletja.

In naraščaj?

Filatelijski In naraščaj?

Dandanes je boli ko kdaj prej naročil zanimanje za znamke. To je najbrže dokaz, da ta krasni šport nima slabih lastnosti, ki bi na družbo kvarno vplivale.

Vendar moram poudariti, da je filatelia poseben šport, šport take vrste, da se ga ne more naučiti vsak: rekel bi, da ni vsakdo zan.

Med naraščanjem, ki ga imam večkrat priložnost opazoval, so žal sila dnevi izjeme, ki res z ljubezni do znamk navadno svojo zbirko neprimerno više cenil, kadar je njen dejanski vrednost.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Zato zbiranje trezno! Ne gleite v svojih znamkah le načelo denaria, da ne boste vsako jesen ob izidu novih cenikov mrzljivo tresli: »So še gor, niso še gor, so padle?« Ne!

Svet prof. Ivan Vavpotič je izjavil, da je vse to zanemarjeno pri morebitni prodaji zbirke.

Listek „Družinskega tednika“

Strupeni plini v gospodinjstvu

V mnogih poklicih človek dela in pride v dotik s strupenimi plini in parami; če pa poznamo njih učinek in vemo, kdaj nastajajo, se lahko obvarujemo pred njimi; nemik se jih ne boji bolj, kar se na primer železničar boji, da ga ne bi povozilo. Tudi vojak je danes že oborožen proti strupenim plinom. Stalno upošteva okoliščino, da bi utegnil vojna pričnja k ostalem oružju še strupene pline, in je zato proti njim zavarovan in izšolan. Druga pesem je v gospodinjstvu. Gospodinja pač po navadi nima opravka s strupenimi plini in se zato tudi ne zanima zanje. In vendar poznamo strupene pline, ki kdaj na kraj igrajo v gospodinjstvu važno vlogo in zahtevajo še zdaj — le berimo časopise! — med gospodinji svoje žrtve.

Ogljikova kislina, pravilneje ogljikov dvokis (CO_2), je plin, ki nastaja v človeški in živalskem telesu pri izgorevanju hrane in ga izdihamo. Navadni zrak ga vsebuje 0,04%; v zaprtih prostorih, kjer diha mnogo ljudi, ali pa v prostorih, kjer vrena primer sladkor, odstotek tega plina hitro naraste. Če nam skozi ustajo pride v želodec, utegne nekoliko omiliti občutek slabosti ali bolečine, ker naredi živec neobčutljive. Zato imajo ljudje tako radi kipečo vodo — na primer sifon — ki vsebuje ogljikov dvokis; ogljikova kislina pospešuje tudi prehajanje raznih snovi iz želodca v kri, zato je razumljivo, zakaj nas peneče se vino hitreje in bolj upijani kakor navadno.

S kipečimi namiznimi vodami se pač ne moremo nikoli zastrupiti; nekaj drugega je pa, če ogljikovo kislino vdihamo. Če poženemo žival v prostor, prenasicen z ogljikovo kislino, hlastne nekajkrat po zraku in pogine prej kakor v eni minut. Počutno reagirajo ljudje. Če zrak še ni preveč nasičen s kislino, se dihanje najprej ojači, nato pojema in naposlед čisto preneha. Zanimiv in nenavad vpliv ogljikove kislino so znanstveniki opazovali pri hudo bolnih duševnih bolnikih. Ugotovili so, da se zlodeje iz otopenosti, če vdihamajo nekaj časa zrak, ki je v njem 30% ogljikove kislino; nikoli pa niso mogli s tem postopkom dosegati trajnega izboljšanja njihove bolezni.

Vse iznova se zgodi, da zaide človek nekote v prostor, prenasicen s tem strupenim plinom, tako v slabo prezačene kleti, kjer nastaja vretje, v rudnikih, zaprtih vodnjakih in tovarnah za sladkor. Ogljikova kislina je težja od zraka in se useda pri tleh; tako se zgodi, da se v prostorih, prenasicenih z ogljikovo kislino, imajo spojine, imenovane glycoside; človeški fermenti, ki jih razkrajajo, razvijajo med drugim tudi prusko kislino.

Prav majhna količina — komaj 0,06 g — te snovi zadošča, da človek umre. Če pomislimo, da vsebuje samo en grekki mandelj okrog 0,001 g te snovi, lahko izracunamo, da je že 60 grekkih mandeljnov dovolj, za smrt odraslega človeka. Pri otrocih kajpak že dosti manj zadošča; paziti moramo torej, da otroci ne jedo grekkih mandeljnov in ne razbijajo breskovi, marelčinih, češnjevih in čepljevih pešč.

To izredno strupeno snov razmeroma lahko dobimo v roke, ker jo tehnično uporabljajo v velikih količinah. Ko se razkroji — na primer v želodcu — sprosti prusko kislino in hitro smrtno učinkuje. S prusko kislino ne uničujejo posebej za to izšolanosti strokovnjaki, razno golazen po stanovanjih. To delo izvršujejo silno oprenje, ravnajoč se po zelo strogih varnostnih navodilih. Pogosto se pa zgodi, da stanovnici ne upoštevajo dovoljno, v njihovih navodil in postanejo sami žrtev tega hudega strupa.

Zastrupljenja s prusko kislino so skoraj zmerom smrtna. Ta strup učinkuje od vseh znanih strupov najhitreje, tako da po navadi zdravniška pomoč sploh ne pride v poštev. Porocila o ljudeh, ki so v samonirlinem namenu použili večjo količino tege strupa, pravijo, da je samoniroček padel, kakor od strelje zadet, kriknil in po nekaj globokih vdihih med hudimi krči umrl. Pri manjši količini opažamo tele znake zastrupljenja: tesnobnost, bolečine v srcu, krče in dušenje. Če po več urah zastrupljenja bolnik še diha, pomeni to, da ga bodo gotovo že rešili, sicer je pa zapisan smrт.

Rekli smo že, da se lahko izognemo vsem nesrečam s temi plini, če poznamo njih izvor in učinek. Zastrupljenja, ki o njih tako pogosto beremo v časopisih, so po navadi in zato nevaren in nastaja pri nepopolnem

zastupljenju z ogljikovo kislino, o pravem času prenesemo na svež zrak, ki malu opomore.

Zastrupljenja z ogljikovim dvokisom so najnogosteja v raznih obrtih in v kmetijstvu, zastrupljenja z negovim bližnjim sorodnikom, ogljikovim okisom (CO), pa srečamo tudi v mestnih gospodinjstvih. Ta plin, brez duha in brezbarven, je izredno nevaren in nastaja pri nepopolnem

mara za Španca. Temne polti, nič kaj visok in hudo vitez, bliščičih se oči in s kožo bradic... je jela Nonna opovestila.

Predirno naju je gledal, je menila Enida. »Kar narisi bi ga umela, čeprav nisem portretistka.«

»Kar na delo... vsaj za Šalo!« je izpodobel Jimmie. »Dosej nam še ne gre v našo zloženko... Felix Grostein gotovo ni bil!«

Po tistem si je pa dejal: »Tudi tisti fant ni bil, ki sva se z njim šla skrivnica po Regent-Street.«

Staknili so košček očlia in s pičlimi, toda mojstrskimi potezami je narisala Enida na platnice neke revije razumen obraz živahnih, srepih oči in z ozko pristriženo bradio.

»Ni mnogo prida, ta slika,« se je opravičevala Enid, »natančneje se pa moža res ne spominjam več.«

Takšen je ko živ,« je hitela zatrjevali Nonna. »Ne mogli bi boli pogoditi njegovega grozljivega, prednega pogleda.«

»Pravi lopov po milosti božji,« je vzkliknil Jimmie. »Dosej mi še ni križal poti, toda kdo ve, ali se že jutri ne srečava. Sliko bom shranil, nemara nam uatega še kdaj koristiti. Pa čeprav ne, umetnina je umetnina! Kdo ve, ali se ne bo še nekoč pod njo podpisal!«

19

Bilo je dva dni pozneje, ob času zajtrka v mali hiši. Nonna ni nikoli več silla v Jimmija, nai ni bove, zakaj li je tako krenko in na kratko prepovedal prestopiti prag hiše v Queens-Gatu. In ker je bil odsidob zmerom ljubezniv z njo, je po malem pozabil žalitev. Listal je po iutrišnjih novic na prebitek. Utopilec, ki ga najdejo v East-Endu, ni kdo ve kakšna zanimivost. Billi Bellasti prihaja v odhajo, ne da bi se svet zaradi tega narobe zasukal. Ce se zvodi kakšna tragedie v gospodskem delu veletemelja, potlej je to seveda drugačna zadevština. Kljub temu pa niti skrivenost umor v prazni

ga je vpravala: »Kako je že bilo ime prijatelju katitana Brudna?«

»Prijatelju?«

izgorevanju premoga in premogovih mešanic. V stanovanjih s staro kurjavo nastaja takrat, kadar zaklopke pri peči ne propoščajo dovolj zraka; ogljikov okis ima na vesti tiste žrtve, ki zaspne v spanju, ker so se zastruže s plini, uhihajočimi iz peči, ali pa v garažah, kjer so vso noč pustili teči avtomobilski motor. Razen tega vsebuje tudi na kuhalni plin 7% ogljikovega okisa; otdot zastrupljenja s plinom zaradi preslabo zaprite pipice pri plinu, zaradi pokvarjene plinske napeljave ali cevi, ki je počila, ne da bi bili škodo opazili.

Kakor vidimo, pride gospodinja — če ne kuha in kuri samo z elektriko — vsak dan v dotik s tem nevarnim plinom. Ogljikov okis je zato tako izredno strupen, ker izpodrine kisik v krvi, tako da se zvezne s hemoglobinom v trdno spojino. Kri nato nima več zmožnosti, da bi vpjal kisik, torej se človek navznotraj zadusi.

Pri zastrupljenju z ogljikovim okisom začuti človek najprej bolečine v glavi, utrujenost in zbitost po vsem telesu, pozneje zvodenje v ušesih, pobitost in slabost. Pogosto opažamo pri teh zastrupljenjih, da besne. Pozneje obraz posinji, po bljuvanju in omedlevici se približamo smrti. Če zastrupljenca še pravi čas prenesemo na svež zrak, si naposled lo opomrem. V nekaterih primerih si je človek opomogel celo že po več dnevih hude medrevic. To zastrupljenje pa pusti večkrat hude posledice, tako pljučnice, bolečine in ohromitev nekaterih organov, možgansko krvavenje, drenavost in celo duševne motnje.

Gospodinja, ki uporablja v kuhinji greinke mandeljne ali vodo lavorikaste češnje (prunus laurocerasus), si pač ne misli, da se skriva za prijetjem vonjem, ki se širi iz teh jedil in pijač, najbolj strupena vseh kislinskih pruskov kislina. Češnje, marelčine, breskove in čepljeve peške, pa tudi peške drugih rastlin iste družine, imajo spojine, imenovane glycoside; človeški fermenti, ki jih razkrajajo, razvijajo med drugim tudi prusko kislino.

Prav majhna količina — komaj 0,06 g — te snovi zadošča, da človek umre. Če pomislimo, da vsebuje samo en grekki mandelj okrog 0,001 g te snovi, lahko izracunamo, da je že 60 grekkih mandeljnov dovolj, za smrt odraslega človeka. Pri otrocih kajpak že dosti manj zadošča; paziti moramo torej, da otroci ne jedo grekkih mandeljnov in ne razbijajo breskovi, marelčinih, češnjevih in čepljevih pešč.

Pristala sva. Giovanni je privedal čoln. Ura je bila točno sedem. Otočno so zveneli iz starih stolpov doževskega mesta blagozvočni udarec zvonov če morje. Obrisi palac so izginili v sinjem večernem zraku.

Bil sem sam v čolnu in gledal valove, ki so zagrinali sinjine. Iz tega ogledovanja me je zmotil nenaden sum. Izra nekaj grma je švignila postava. Pred menoj je stal svojevrstno obleben mož, bledega obraza in leskečih se oči.

»Pst!« je zaklical. Imel je silkojč glas. Z enim samim skokom je bil pri meni v čolnu, ki bi se bil pod njegovo težo skoraj prevrnil. Bil je velik in širokopleš.

Ne glede na moj ugovor, je odvezal Giovannijevo veslo, ga potegnil iz blata in še preden sem mu mogel preprečiti, odrnil ob obale.

»Kaj naj to pomeni?« sem zaročnil. »Kdo ste? Ali vas je sam vrag postal?«

Namesto odgovora je zamrimal nekaj besed v narečju, ki ga nisem razumel. Vesel je tako urno, da se je prostor med nama in med otokom kai hitro večat. Pri tem so me neznančeve leskečeče se oči čudno topo merile, vendar v njih ni bilo nič sovražnega.

»Hitro! Mud se! Ne ganite se s svojega mesta!« sem ga naposled razumel. Videl sem, da imam opravko v izrednim orjakom.

Veste, spiceli je, je dejal stari Giovanni, »Se nikdar mi ni usel. Včeraj sem pa delal na San Servolu in se mi je izgubil. Zanesljivo ga bom danes našel.«

več dvomil, da imam opravka z norem. Poleg tega še celo s takšnim, ki je bil že v normalnih okoliščinah vse močnejši od mene. Saj veste, kako močni so norci, kadar besne. Blisko v tem sem preudarjal. Spomnil sem se starega pravila, ki pravi, da je najboljše, če norcu vse pritrdim. Po njem sem se ravnal. Moral sem si pred vsem pridobiti časa.

»Potopiti se — pri tei razsvetljavi? Seveda, lahko. Boljše bi pa bilo počakati, da bo vzdzel mesec.«

»Ne delaite se neumnega! Niegove oči so se budobno zasvetile. Stopil je bliže k meni, da sem se umaknil na rob gondole.« Takoi boste skočili!

»Prav. Vendar mislim, da bi bilo bolje — da prav gotovo — če bi sam skočili v morje. To bi vam zagotovilo uspeh.«

»Molčite! Ali ste gotovi? Ali se hočete prostovoljno potopiti — ali me hočete prisiliti?«

»K ničemu vas nočem prisiliti! K prav ničemu!«

»Toliko bolje. Sicer — Čutil sem njegovih dih. Dregnil me je. Skočite torej!« je zavpil.

Iz strahu, da se me ne bi več dotaknil, sem sklepil jopič. Položil sem ga na tla in skušal pograbit veslo. Nisem videl drugega izhoda — on ali jaz. Drog je zarobil. Naibolje je ugnil, kar nameraval. Začutil sem nlegove prste na svojem vratu.

»Zraka,« sem hripavo zavpil. »Zraka!«

Njegov prijem je popustil. »Ali bo ste skočili?«

»Tako!« sem zajecjal. Da bi se rešil bližine tega grozljivega neznanca, sem bil tisti trenutek res pripravljen storiti vse, celo skočiti v vodo. Tedaj pa — v poslednjem trenuteku, me je sam zadržal. Potisnil me je nazaj v

Razdalja med nama in med otočkom San Servolem se je povečala že za kilometre. Neznanec je dvignil veslo in dejal: »Prav nobenega smisla nimam.«

»Hudič! Razložite mi že vendar, kaj naj vse to pomeni?« sem se razburil. »Kaj vam prav za prav mar ta gondola?«

Razdalja med nama in med otočkom San Servolem se je povečala že za kilometre. Neznanec je dvignil veslo in dejal: »Prav nobenega smisla nimam.«

»Ze vsem, Bellasta misliš. Billa Bellasta, ki ga je tamozna gospodinja družba poznala pod šaljivim vzdevkom Beery Bill.«

»Čui, možiček, poslušati je vzkliknil in začela brati: »Utopilca so našli. Srečo so potegnili blizu Rotherhithe nekega ustopilca iz reke. Ugotovili so, da je nesrečen William Bellast iz Kenningtona, stanuje v Melksham-Street. Uradni mrlški ogled bo jutri.«

»Prav zares, ta nesrečen je Bill Bellast. Zdi se mi, da je stanoval v prav nad Brudnovsobo. Ali ne piše nič drugega o njem?«

»Nič. Samo tehlje par vrstic.«

»Prav za prav čudno. Dva izmed Goulsovih podnajemnikov izgineta v razdroblju nekaj tednov. Brudna najdejo na Queens-Gatu umorjenega. Bellasta pa utopljenec v reki. Rečem ti, da se čudim, da časniku ne omenijo zvezne občutnosti.«

»Nesreča se je prijetila šele snozi — in nemara se poročevalce še spomnili ni utegnili, ko je brzojavil poročilo, da sta oba žalostna primera kai v zvezji, je menila Nonna.«

»Sai ju prav za prav ne kaže spravljati v zvezjo,« je odgovoril Jimmie.

»Popazko na tem bi bil pa vendarle pričakovati.«

»Nesreča se je prijetila šele snozi — in nemara se poročevalce še spomnili ni utegnili, ko je brzojavil poročilo, da sta oba žalostna primera kai v zvezji, je menila Nonna.«

»Sai ju prav za prav ne kaže spravljati v zvezjo,« je odgovoril Jimmie.

»Popazko na tem bi bil pa vendarle pričakovati.«

»Nesreča se je prijetila šele snozi — in nemara se poročevalce še spomnili ni utegnili, ko je brzojavil poročilo, da sta oba žalostna primera kai v zvezji, je menila Nonna.«

»Sai ju prav za prav ne kaže spravljati v zvezjo,« je odgovoril Jimmie.

»Popazko na tem bi bil pa vendarle pričakovati.«

»Nesreča se je prijetila šele snozi — in nemara se poročevalce še spomnili ni utegnili, ko je brzojavil poročilo, da sta oba žalostna primera kai v zvezji, je menila Nonna.«

»Sai ju prav za prav

IGRA USODE

Pozna sreča dveh ljubečih src

Nztrajna ljubezen ruskega častnika in romunske milijonarke

Pred 65 leti je bil Nikolaj Marcač mlad častnik ruske garde. Prisel je na obisk k svojim romunskim sorodnikom v Bukarešto in je bil pri tej priložnosti povabljen na neki dvorni ples. Na ta ples so prišli navadno samo najbožalejši veleposestniki in najodličnejsi plementiši dežele. Razpoloženie je bilo kimalu na visku.

Sole proti dvanašti sta se Vera Diacensova in Nikolaj Marcač prvič videla. Plesala sta nekaj plesov, potem se je svet okrog njiju pogrenil. Drug drugemu sta bila pogledala v oči in sta spoznala, da se ljubita in da sta ustvarjena drug za drugega.

Nujen odpoklic je ločil dve sreči

Naslednjega dne sta se spet srečala. Mlada človeka sta v svojih srečih sklenila, da se ne bosta nikdar več ločila in da se bosta čim prej poročila. Tega dne sta se pogovorila in Vera je še isti dan govorila s svojim očetom, ki jo je ves osupal poslušal. Hči veleposestnika, ki je premogel težke milijone, naj bi se poročila z ruskim častnikom, ki je moral v načrtu času v rusko-turško vojno, torej bi vsak dan lahko padel? Vzela naj bi enega izmed tistih častnikov in straževo, ki do vrata tiče v dolgovih?

Oče je hčerine načrte osorno odločil. Ker je bil pa vpliven mož, ie še istega večera govoril z ruskim vojaškim atšejiem. Za ponoči je dobil Nikolaj Marcač nujno povelje, da mora zapustiti Bukarešto.

Veken robec, nepozaben spomin

Ker je moral Nikolaj zaradi nujnega odpoklica tako hitro odpotovati, se mlada zaljubljence niti videti več nista mogla. Nikolaj je v spomin na svojo nevesto ostal samo fino vezensko.

Po prvi bolesti se je Nikolaj spriznil z usodo. Misil si je pač, da bo lepega dne vojne konec, med tem si bosta pa z Vera pisala. Nekega dne nič ne bo več oviralne njune sreče.

Pisal je in pisal, vendar njegova pisma niso prišla v roke Vere Diacensove. Povišali so ga, postal je stotnik, toda njegova pisma niso prišla na celi.

Po rusko-turški vojni je dobil mestno upravitelja v neki sibirski provinci. Tako so ga hrkrati povisili in pregnali. Niegovi upi so se enkrat vzplameli, ko je lepega dne po naključju prišlo v njegove roke nezno Verino pismo.

Minila so leta in desetletja. Nikolaj se je postaral. Prišla je svetovna vojna in v Rusiji je počela rdeča revolucija.

Poslednji zlati rubelj je prinesel srečo

Marcač je ubežal boljševikom. Bežal je čez vzhodno Azijo in Singapur v Evropo. Iz upravnika sibirske province je postal siromašen postopač. V ženou je nosil svoj poslednji zaklad, nekaj zlatih rubeljev in v papirju skrbno zaviti ko dih tanek robec z romunskega vezivoma, edinim spominom svoje velike ljubezni do Vere Diacensove.

Prišel je v Monte Carlo, da bi tu poskusil svojo srečo. S poslednjim zlatim rubljem je stopil k igralni mizi. Stavil je in dobil. Spet je stavil in izgubil. Bil je vztrajan in je z majhnim dobičkom previdno igral vse do dne, ki mu je prinesel srečo. Ko je na večer tega srečnega dne zamenjal žetone (igralske znakmice), je bil bogat mož.

Kdo najde Vera Diacensovo?

Nekaj dni pozneje je najel pet zasebnih detektivov, ki naj bi v Romuniji poiskali neko Vera Diacensovo. Mnogo tednov je preteklo, preden so jo našli v mestu Kišinjevu. Stara ženica je lokala od veselja, ko je izvedela, da jo išče neki Nikolaj Marcač.

Tako sta se spet našla. Nikolaj je bil star 90 let, Vera pa 81. Porocila sta se v malih pravoslavnih cerkvih v Kišinjevu. V njunih srečih je plamentila samo se ena sama tiba želja: da bi se njuna pozna sreča obema isti dan utrnila.

Za staro srajco si videl film

Se leta 1939. je bil v Marsellu kino, ki so ga obiskovali sami potepuhni in beraci. Pri blagajini so lahko kupili vstopnico s staro srajco, klobukom, hlačami ali drugim. Ker so bili obiskovalci kina navadno sami postopati in takovi, so bila običaja, s katerimi so plačali vstopnico navadno ukradena ali naberačena. To pa lastnika kina ni motilo. Na drugem koncu mesta je namreč imel prodajalno starin, kjer je ponosene srajce, čevlje, klobuke in oblike prodajal siromašnim ljudem.

Koliko je stara zemlja?

Strokovniki se zmerom znova povračajo na vprašanje, koliko je stara naša mati zemlja. Pred nedavnim je spet neki znanstvenik na podlagi mnogoletnih doganjani ugotovil, da je baje naša mati zemlja stara nihče manj kot dve do tri milijarde let.

Veliki možje — majhne slabosti

Vsek človek je dovzet za majhne slabosti, ki se kažejo navadno prav. Tudi veliki možje niso bili brez njih.

Veliki skladatelj Mozart na primer ni mogel slišati, da je nekdo troblil na trobljo. Friderik Veliki je na namah postal živčen in nesrečen, če je moral občeti novo obliko. Francoski general Albert je dobil pravca

Le ragazze, che vogliono diventare brave conduttrici tranviarie, devono imparare parecchie cose. La fotografia rappresenta giovani Tedesche che imparano a forare i biglietti. — Dekleta, ki hočejo postati dobre tramvajske sprevodnice, se morajo marsičesa naučiti. Na sliki vidite mlade Nemke, ki se uče zaznamovati vozovnice.

zlico, če mu je nekdo pokazal ribo, ki še ni imela odsekane glave. Nemški filozof Schopenhauer se je ob nogledu na brirete strezel po vsem živetu. Italijanski skladatelj Rossini se je pa vselej, ko je nepricakovano zagledal svojo senco, skoraj onesvestil. Veliki fizik Cardanus ni smel videti jaje. Velika znanstvenika Apona in Schock nista smela zavolati sira. Schock je na podlagi svoje slabosti spisal celo majhno knjižico v latinščini, ki ji je dal naslov: »De Aversione Casei« (O odporu proti siru).

Samo knezi so smeli nositi hermelin

V starem veku si človek ni mogel izbrati kožuha kakrišnega si je poželel. Obstojala je namreč posebna prepoved, po kateri so smeli hermelin in sobolio kožuhovino nositi samo knezi, grofi in drugi plementiši so mogli izbrati med vsemi drugimi kožuhovinami, meščani se so na morali zadovoljiti samo s kožuhovino lisic, volkov in zajev.

Na Angleškem so celo oblasti leta 1336. izdale zakon, ki je določil, da smemo nositi kožuhovino samo osebe, ki imajo najmanj 100 funtov šterlingov na leto.

Oči v dvajsetih različnih barvah

Nihče nima črnih oči, čeprav se nam to dozdeva. Črna barva oči nastane iz temnorjavje, ki se nam zaradi optične prevare dozdeva črna. Tudi druge oči imajo dejansko drugačno barvo, kakor jo mi zaznamo. Po ugotovitvah strokovnjakov, imajo namreč človeške oči nič manj kot dvajset različnih barv, čeprav v resnicu zaznamamo samo komaj polovico teh.

Prve živilske nakaznice

Ko je leta 1111. pr. Kr., torej pred okroglo tri tisoč leti, na Kitajskem zaredi velikih povodnih zelo primanjivalo živil, je kitajski cesar odredil racioniranje živil. Vsek družinski poglavar je dobil svilen trak, s katerim je lahko nakupil živila za svojo družino. Pri vsakem nakupu je trgovec odrekel za prodana živila določen del traku.

Čuden običaj afriških črncev

Plemič črncev Joloff, ki žive na zalednoafriški obali, se drži svojevrstnega običaja. Znanci nikdar ne povedo, če se eden izmed članov družine slab počuti.

Tudi v primeru, da je njihov sorodnik na smrt bolan, bodo sosedom pripovedovali, da se zelo dobro počuti. Po njihovem prepričanju, bi namreč s tožbami o sorodnikovem zdravju žallili boga, ki daje življenje.

Rastlina napoveduje vreme

Po ugotovitvi nekega nemškega naravoslovec raste v Nemčiji okrog dvajset vrst različnih rastlin, ki z golostjo napovedujejo vreme in se nanašajo človeku. Pogost je boli lahko zanese, kakor na najboljši barometer. Vse te rastline tedaj, ko zapro svoje cvetove, napovedujejo slab vreme, ko jih pa bohotno odpro, lahko pričakujemo sonce.

Ljubeznivost

Nekaj hollywoodski režiser je pripovedoval: »Nekoč sem z avtomobilom zgrešil pot in prišel nenadno do nekega plotu, na katerem je namesto običajnega: Ni prehoda! ali: Prepovedan prehod! pisalo z velikimi, lepo oblikovanimi črkami: Konec ceste. Zelo žal mi je.«

To je zvezelo tako neprisiljeno in tako ljubezno, če je dalje pripovedoval režiser, da sem se moral nasmehniti in sem kljub leži zaradi zgrešenja pon, ostal dobre volje.«

Priseben odgovor

Na neki pojedini je neki visok škof sedel poleg odlične dame, za katero pa ni vedel, kako se piše. Na drugem koncu mize je zagledal moža, ki mu je nekoč prekrižal neke visokeleteče načrte in ga je zato črtil.

LAGERLOF:**»DEKLE Z MOČEVJA«**

JE KNJIGA, KI VAS BO ZANIMALA, IZSLA BO V NASLEDNJIH DNEH!

»Poglejte tega moža,« je dejal nepoznanji dami na svoji desnici. »Tega sovražim in mu želim vse najslabše.«

»Sai to je vendar moi mož,« je prestrašeno kriknila mama.

»Vem,« je priseben dejal finančnik, »prav zato ga sovražim.«

Misli

»Da bi nas narava opozorila, da moramo malo govoriti in več poslušati, nam je dala dvoje ušes in en jezik.«

»Velika slava je zmerom izpostavljena zavisti.«

»Starost ni žalostna zato, ker tedaj prenehajo radosti, temveč zato, ker tedaj nehamo upati.«

EL C. ANDERSEN**STANOVITNI KOSITRNI VOJACEK**

Kositrni vojaček se je znašel v isti sobi, kakor je bil nekdaj, gledal je iste otroke in na mizi je opazil iste igračke.

Ljubka mala plesalka med grajskimi vrati, ki je še zmerom stala na eni nogi, drugo je pa držala visoko v zraku, je ganila kositrnega vojačka, da bi se kmalu razjokal in raztopil kositer. Ker se je pa zavedel, da se to ne spodobi, jo je samo gledal.

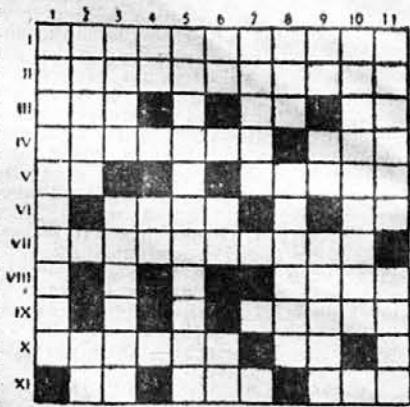
Na lepem je eden izmed dečkov pograbil kositrnega vojačka in ga brez vzroka vrgel v peč.

Kositrni vojaček je tisti hip občutil strahovito vročino okrog sebe, vendar ni vedel, ali izhaja ta vročina iz ognja ali od ljubezni. Spet je zagledal ljubko plesalko. Izgubil je bil že vso barvo, čutil je, da se razpaplja, vendar je še zmerom stal vzravman s puško v roki. Tedaj so se odprla vrata, veter je potegnil in vrgel plesalko naravnost k kositrnemu vojačku v peč. Plameni so jo objeli in je zgorela. Nedavno je kositrni vojaček raztopil ob bolesti, od njega je ostala samo gmota.

Ko je drugi dan služkinja čistila v peči pepel, je našla v njem samo še kositrno srce, poleg njega pa majhno ozlitočno zvezdico.

KONEC

?**UGANKE****Križanka**

Vodoravno: 1. Prebivalec Tihega oceana. 2. Nabiranje, kopanje (tukka). 3. Kazalni zamek; pol peresa; osrednja glasbinka iz 11. navpične. 4. Samostan; jokanje. 5. Vprašalnica, ki je kemuški tudi znak za kovino; ruska reka. 6. Prestolnica južnoameriške države; kemični znak za krom. 7. Teater. 8. Ploskovna mera + sončni bog (obratnica). 9. Orodje. 10. Zdravilno zelišče; latinski predlog in kratica. 11. Kemični znak za kovino; turški gospodar; pripadnik slovenskega rodu (>Pod svobodnim soncem).
Navpično: 1. Nauk o bolestnih spremembah v človeškem telesu. 2. Redka žirafa konjske velikosti; kemični znak za rubidi. 3. Apostol; trata, planjava. 4. Zacetnici največjega hrvatskega kiparija; srednji črki iz druge besede pod 3. navpično. 5. Znanost o denarjih, starih in novih. 6. Španski spolnik; Arabec je spolnik, kemični pa kovina; tako zaznamujemo srebro. 7. Zahod. 8. Fantovsko ime; vislice. 9. Dvakrat isti osebni zamek; tropa, krdele. 10. Glasbena prireditev z medmetom. 11. Naš pisatelj; žila odvodenica (2. skl. mn.).

PREMIKALNICA
M I T I L E N E
A R E S T A N T
I N T E R N A T
K R A L J I C A
T O M I S L A V
M E S A L I N A
R E P A T I C A

Če te besede vodoravno prav premakneš, se ti navpično zložita dva moderna vojaka.

»Dobro, dobro... le zakač me vse to tako peče? Ce zares ljubi Elinu, se mu bo zdelo, da ni predrago plačal svoje sreče, če bo moral svoj izum pokloniti tovarni.«

Bila je vsa nemirna, čuteč, da se je loteva cudno nezadovoljstvo, ki ji koli pogled na vso zadevo. Zdaj se ji ni več zelo tako grdo, kar je rekla Elinu o zakonu, češ da je samo nesramna kupčija, pri kateri ženin in nevesta samo zamenjata svojo robo... Ali se ne bo zdelo Marcelu, da je čisto pravčno, če bo poklonil svoj izum tovarni gospoda de Bergerja in tako postal njegov zet? Za plačilo bo vendar dobil ognjevito Elinino ljubezen, njeni lepo telo...

Elinu po značaju ni slabo dekle. Če se bo bogato poročila — in ob novem Marcelovem izumu se bo bogastvo stekalo v zlatih rekah v njen dom — bo kmalu pozabila na tistega plemiča, ki ji je dodelj mesal glavo in srce. In ali ni že skoraj pozabila njeni, odkar je skoraj noč in dan v družini mladega in legev inženirja?

In kaj jo torej tako peče? Zakaj bi hotela biti prav ona, Janina, razsodica med pravico in krivico?

Ali ne bi bilo boljše nustiti stvarem njihov tok? Nekaj dni bi še ostala tukaj, da bi se pripravila za pot, tem se pa vrnila k svoji babici, k svajim cvetlicam, k svojemu morju, k vsem tistim stvarem, ki so prej izpolnjevala njeni življenje z nedopredljivo, neskrbno srečo, po kateri je zdaj tako žalovala.

Bilo je že pozno. Zdaj je že jela dvomiti, ali bo sploh kdo prisel. Boljše bo, da gre. Nekako potolačena in nomirjena se je splazila iz svojega skrivališča in počasi krenila okrog paviljona proti domu. Ko je pa prišla mimo stranskih vrat, vodečih, zadaj v nekdanjo lovsko hišo, se ji je zazdelo, da sliši tih, pritajenih spust. Postala je in prisluhnila.

Zdelo se ji je, da prihaja ta šepet iz paviljona. Kdo neki naj bi bil tu, saj je Elinu vendar odšla z Marcelom v hrib?

Zadržala dih je napenjala ušesa in res ujetla tele besede:

»Ne, prezgodaj je še. S temi načrti, ki jih samo on pozna, ne bi vedeli kaj poceti...«

Skoraj ji je zastala kri v žilah, ko je spoznala Clareckov glas. Neki drug glas, še tišji, ženski, mu je odgovoril:

»O, kako je te neprijetno! Ali misliš, da bomo morali še dolgo čakati?«

»Kaj venu!« je surove odgovoril Clarek. »Vse je odvisno od tega, s koliko ognjivostjo se bo lotil dela, Zdaj pa že teden dni ni napredoval niti za milimeter...«

Tako bi rada, da bi se vse skupaj končalo še pred objavljenjem Elinine zaročke...«

»Oh, ali danes takšna beseda sploh še kaj velja?« je omolovažujoče vprašal prekanjeni poslovodja.

Grofica du Beauchampsova je huda formalistka. Kaj, če pozneje ne bo marala Eline? In mala se tako vesel na to poroko! Ne smeti pozabiti, John, da nam je obljudila Elinu svojo pomoci pri tej zadevi samo pod pogojem, da ji dan častno besedo, da vem za način, kako v poslednjem trenutku prečrčiti njenovo zvezo z Lanvinom... Obljudila sem ji, da se bo smela potročiti s tistim, ki ji je vše!

V mačehinem sicer tako hladnem glasu je Janina zaslutila res nekaj kakor materinsko zaskrbljenost. Vendar se je zdelo, da Clarek nima razumevanja za takšna nežna čustva, ker je ledeno in brezobirno odgovoril:

»Dosti si obljudila!«

»O John,« je tako obupano vzkliknila gospoda de Bergerjeva, kakor je Janina se nikoli ni slišala, vprašim, ne zahtevaj od mene, da žrtvujem svojega otroka! Veš, da sem vse storila, toda tega ne, ne!« Poslednje besede so se ji izvile iz grla kakor obuten krik.

Nekaj časa je vladala mučna tišina. Nato je poslovodja nekoliko mehkeje dejal:

»Arletta, ne pozabi, da so bili vsi najini naporji zaman, če popusti zdaj, v poslednjem trenutku. Na kocki je ne samo bodočnost tvojih otrok, tem več tudi najina...«

Dolg vzdih je bil edini odgovor.

»Bom že pazil, da tvoj mož ne bo njeni zaslutil,« je tiše nadaljeval Clarek. »Vem, da bi ti bilo neprijetno, če bi lepega dne dobila kakšno brezimno pismo!«

Janina ni vedela, ali naj bi si poslednji stavek razlagala kot tolazbo ali kot grožnjo, tedaj je pa mačeha že podsmehljivo vzkliknila:

VENDR DRAVEN

LJUBEZENSKI
ROMAN

Čutila je, kako je vsa polna sočutja in usmiljenja z njim.

»Tako zaupljiv, tako srečen je videti,« je modrovala. In zdaj je začutila željo, da bi mu storila kaj prijetnega, kaj dobrega, da bi ga potlačila že vnaprej...

... posebno če zanko ploto tvoje in Elinine lepe ročice,« je laškavo dokončal stavek Clarek. »Ali še več moja navodila? Ponovil ti jih bom, da jih ne boš pozabila. Elinu ga mora pripraviti do tega, da ji bo razkril svojo ljubezen in jo prosil za roko. Dekle naj se naredi, kakor da se boj razočerti očetu njegovo prošnjo zaradi razlike v družabnem in premoženskem položaju. Tedaj se bo mladenič moral ognjevito lotiti svojih načrtnov, da bo pokazal svoj izum kot nekakšno svojo doto, ki jo poklanja tovarni. In brž ko bo izum gotov, ga bomo tudi imeli v rokah...«

Kakor vidiš, jemlje vso odgovornost na svoje rame!« je vzkliknila Arletta. »Vendar mi moraš obljuditi, da bo potem Elinu svobodna!«

»Obljudim,« je svečano odgovoril Clarek.

Janini se je zdelo, da sta stopili po strmini navzdol ramo ob rami, držeč se nežno za roke. Potajila je jezico, ki jo je spretele ob misli, da bi na Elininem mestu bila lahko ona sama, in je prijazno pomahala s šalam:

»Hej, Elinu! Spoznala sem vaju! Ali naj vaju popeljam do graščine?«

Videla je, kako se je Marcel zavrhnil vrahnu obnjal v njeni sestri, in jo nekaj vprašal. Ni vedela, kaj jo vprašuje, toda takoj nato je zaklala Elinu z glasom, ki je bil tako na las podoben njenemu:

»Ne, hvala! Šla bova rajši peš!«

Kakor vama je ljubo, je odgovorila na videz ravnočudno Janina, čeprav je čutila, kako vsa trepetata od razburjenja in jeze. Bila je prepričana, da je Marcel pregorobil Elinu, naj gresta peš. Zdaj, ko je poznała prava Elinina čestva, je vedela, da je Marcel v njenih rokah samo še sibka lutka.

Pognala je avto, toda tako nerodno, da je za trenutek izgubila oblast nad krmilom. Avto je z divjo hitrostjo zdrel proti ovinku in se zadel ob skalnatu čer, ki je na najostrejšem koncu ovinka štrlela z brez v cesto.

Opažila je nevarnost komaj sekundo, preden jo je objela tema, toda utegnila je komaj še priporočiti svojo

kakor da bi bila ona tista, ki kuje zločinc...

»Oh,« je zašepetal obupana, »to torej nameravajo! Radi bi se polstali njegovega izuma, radi bi ga okradli, ga prekanili z Elinino ljubezijo, potem pa zavrgli kakor ogljeno rokavico... Skušala ga bom opozoriti na Clareka, ne da bi vmesala v svoje svarilo naše ime. Še drevi moram vprašati z njim...«

Še zdaj se ni mogla natanko spomniti, kaj vse sta se zarotnika pogojavala. V ušesih so ji doneli samo odlokni posameznih stavkov, ki jih še ni znala sponiti v logično celoto. Samo nekaj je bilo jasno: njen oče in Marcel sta na mačehini šahovnici samo dve nepomembni figuri, ki jih neka višja roka premika z enega polja na drugega. In kaj pomeni, da se lepa Arletta in Clarek tako prijateljsko tikata? Menda ne, da bi...?«

»Vse mu bom razložila... skušala mu bom pojasnit...« je modrovala

mu pri sebi. »Morda me bo razumel?«

Tedaj ji je nov strah pretresel sreco: kaj, če izvesta za ozadje zarote Gaston in Elinu? skoraj na rlas je vzkliknila: »O Bog, Arletta, ta propadla, hinačka ženska je vendar mati tistih, ki ju ljubim!«

III

Sencu smrti

Nekaj ur pozneje se je Janina z velikim »Packardom« vrnila z več

vrzeljajočimi skrivališči, ki je skrivališči, ki je skrivališči, ki je skrivališči,

raztresti, vočeč po dekaj nevarnih poteh, se ni mogla odkrivati skrivilišči,

potem pa zavrgli kakor ogljeno rokavico... Skušala ga bom opozoriti na Clareka, ne da bi vmesala v svoje svarilo naše ime. Še drevi moram vprašati z njim...«

Se zdaj se ni mogla natanko spomniti, kaj vse sta se zarotnika pogojavala. V ušesih so ji doneli samo odlokni posameznih stavkov, ki jih še ni znala sponiti v logično celoto. Samo nekaj je bilo jasno: njen oče in Marcel sta na mačehini šahovnici samo dve nepomembni figuri, ki jih neka višja roka premika z enega polja na drugega. In kaj pomeni, da se lepa Arletta in Clarek tako prijateljsko tikata? Menda ne, da bi...?«

»Vse mu bom razložila... skušala mu pri sebi. »Morda me bo razumel?«

Nato jo je vso zagrnila senca smrti, ki je dihnila mimo nje.

Tedaj ji je nov strah pretresel sreco: kaj, če izvesta za ozadje zarote Gaston in Elinu? skoraj na rlas je vzkliknila: »O Bog, Arletta, ta propadla, hinačka ženska je vendar mati tistih, ki ju ljubim!«

Ni vedela, ali je minila ura, ali sta minili dve, preden je spet odprla oči.

Ležala je poleg ceste, z glavo v Elininim naročju.

»Janina!« je roteče vzkliknila Elinina. »Janina, ali me slišiš? Ali me vidiš? Sirotica, te hudo boli?«

Zaprila je oči, hoteč, da bi se dati znamenje, da jo razume. Med pritimi trepalnicami, ki je pa pogledal obstal na visoki, vltivi senki, ki je zastiral žarko zahajajočega sonca, zlatečega cesta.

Ni se takoj domisnila, kdo naj bi bil, tedaj so se pa njene oči srečale z drugimi, sinjimi in globokimi kakor morje...

In takrat se je v njenih izmučenih možganih zdobil spomin, sladak spomin na tisti čudoviti večer v Juaninem zalivu.

»Marcel! Povedati mu moram...«

Nato jo je vso zagrnila senca smrti, ki je dihnila mimo nje.

Elinina se je zdrnila in se še zmerino obotavljala. Nejeverno je pogledala Marcella in vprašala:

»Oh, Marcel, ali boš mogel tako težko nositi? Janina ni lahka. Že mi je rama zaspala, pa sem jo držala komaj nekaj minut!«

»O,« je mirno odvrnil inženir, »zavrne bo težka. Ne boj se, Elinina, ne bom poškodoval twoje ljubljene sestrič!«

In že se je sklonil in dvignil lepo, mlado dekle, ki je zdaj tako nemočno, tako mrtvo počivalo na njegovih rokah.

Elinina se je skočila in narahlje poljubila belo čelo.

»Ljubica moja, ali te hudo boli?« je zašepetal.

Temna Janinina glavica, ki je vse dotlej tako pokojno počivala na črvički Mareclove ram, se je zdaj zagnila. Janina je pogledala z dolgim, skoraj ocitajočim pozledom, temnim in brez zlatega sijaja; z muko je odgovorila:

»Dobro... dobro mi je.«

Nato je zaprla oči, mirna in počutna, kakor da bi se hotela predati blazinemu sna.

Cez nekaj trenutkov je pa spet odprla oči in zagledala tik nad seboj Marcellov obraz.

Bil je nekoliko bled, ta ljubljeni obraz, ves napet od napora in zdran; gledal je pozorno na cesto pred seboj, da se ne bi zadel ob kakšen bolnici.

Takoj je začela vseči vježbe, da se zdravil.

Hotela je te besede zakričati na vse glas, toda niti tih šepet ni prisluhnila.

»Povedati mu moram... Ne smem pustiti, da mu škodujem,«

Hotela je te besede zakričati na vse glas, toda niti tih šepet ni prisluhnila.

»Povedati mu moram... Ne smem pustiti, da mu škodujem,«

Hotela je te besede zakričati na vse glas, toda niti tih šepet ni prisluhnila.

»Povedati mu moram... Ne smem pustiti, da mu škodujem,«

Hotela je te besede zakričati na vse glas, toda niti tih šepet ni prisluhnila.

»Povedati mu moram... Ne smem pustiti, da mu škodujem,«

Hotela je te besede zakričati na vse glas, toda niti tih šepet ni prisluhnila.

»Povedati mu moram... Ne smem pustiti, da mu škodujem,«

Hotela je te besede zakričati na vse glas, toda niti tih šepet ni prisluhnila.

»Povedati mu moram... Ne smem pustiti, da mu škodujem,«

Hotela je te besede zakričati na vse glas, toda niti tih šepet ni prisluhnila.

»Povedati mu moram... Ne smem pustiti, da mu škodujem,«

Hotela je te besede zakričati na vse glas, toda niti tih šepet ni prisluhnila.

»Povedati mu moram... Ne smem pustiti, da mu škodujem,«

Hotela je te besede zakričati na vse glas, toda niti tih šepet ni prisluhnila.

»Povedati mu moram... Ne smem pustiti, da mu škodujem,«

Hotela je te besede zakričati na vse glas, toda niti tih šepet ni prisluhnila.

»Povedati mu moram... Ne smem pustiti, da mu škodujem,«

»Bojim se, da mi otrok ne zažge stanovanja!«

Ta dni sem se pogovarjala o vzgoji in otrocih z neko mlado materjo, ki mora otroka večkrat pustiti samega v stanovanju, ker nima služenje, ne postrežnice. Kajpak traja otrokova popolna svoboda komaj nekaj minut, tisti čas, ko gre mati v klet po premog, k peku čez cesto po kruhu, k šperceriju na vogalu po kakšno malenkost. Otrok — deklica — ima tri leta in pol in je izredno bistro, živalno bitje.

»Bojim se, da mi otrok ne zažge stanovanja,« mi je tožila gospa. »Zadnjič sem šla v klet po drva, ko sem se vrnila, sem zagledala Metko ob štedilniku z vžigalicami v rokah. V levici je držala škatlico, v desnici pa pričagano vžigalico. Ko je začutila, da sem stopila v kuhinjo, se je prestrelila in potisnila še gorečo vžigalico v škatlico. Na srečo se ni nič hudega zgodilo. Pošteno sem jo ostela in ji prepovedala, da bi še kdaj prijela v roke vžigalice.«

Nisem se mogla premagati, da ji ne bi omenila, kako nápk je ravnala. Najprej je bila nekoliko užaljena — kakor vse mlade matere modernih edinov — pozneje me je pa z zanimanjem poslušala.

»Ali je otrok kdaj videl, kako prižigate vžigalice in kurite?« sem jo vprašala.

»Kajpak! Vendar ji ne dovolim, da bi se igrala z vžigalicami. Kolikor vem, takšne igrače niso za otroke,« mi je nekoliko osorno odgovorila.

»Oprostite, sama še nimam otrok, toda prebrala sem marsikakšno vzgovo knjigo. Rada bi vam samo povestala, kaj misli moderna vzgoja o takšnih igrach!«

»Prav res me zanima! Mislim pa, da so naše matere tudi nekaj vedele, ko nam niso pustile v roke vžigalico, novev in drugih ostrih predmetov.«

»S tem so pa samo podzgale našo otroško radovodnost. Kadarki ni bilo odraslega človeka, da bi bdel nad nami, smo skušali — prav kakor vaša Metka — na skrivaj užugati to radovodnost. Marsikatera kmetija, marsikateri kozolec je zgorel zaradi te na videz neznačne vzgojne napake naših staršev. Danes vzgajamo drugače!«

»Ali hočete s tem reči, da sме otrok dobiti v roke vse te nevarne predmete?«

»Predvsem so ti nevarni predmeti nevarni samo tako dolgo, dokler ne znamo z njimi ravnat. Zato naj se tudi otrok nauči — brž ko pride k pameti — ravnat z vžigalicami, noži, škarjam, iglam. Kajpak to še ne pomeni, da smemo triletnemu otroku dati škatlico vžigalico v roke in ga pustiti samega v stanovanju. Vendar vsi ti nevarni predmeti ne smejo biti za otroka neka skrivenost. Ko se začne otrok zanimati za vžigalico, mu dovolimo, da gleda, kako kurimo. V naši navzočnosti sme tudi sam prižgati vž-

galico. Ne enkrat: dvakrat, petkrat, desetkrat, dokler se ne naveliča. Pri vsem tem naj mati pazi, da ne bo s prepojeno zbulila in podzgala otrokov radovodnost. Mimogrede naj razloži otroku, da z vžigalicami samo kurimo ogenj v peči in v štedilniku, sicer pa ostanejo na mestu, kamor spadajo. Nikoli se sami ne igrajmo z vžigalicami! Otrok sme tako dolgo, dokler se mu ljubi, gledati, kako mati kuri. Kmalu se bo naveličal, njegovo pozornost bo zajela kakšna druga novost. In če bo sam, ne bo poskušal prizgati vžigalico — ker bo vso igro že poznal — če bi pa slučajno le poskusil, bo znal vsaj z vžigalicami pravilno ravnati in bo nevarnost, da kaj zažge, veliko manjša.«

»Vse to se mi zdi lepo in prav, toda bolj mirna bi bila, če otrok sploh ne bi dobil v roke takšne nevarne stvari, je nekoliko popustila moja znanka.«

»V tem primeru morate pa paziti, da otrok sploh ne bo poznal vžigalico. Ne smete mu jih skrivati, temveč uredite tako, da otrok ne bo vedel, da so vžigalice sploh na svetu. Mislim pa, da je to zelo težko, saj zda pozimi, ko kurimo stanovanja, se bo nekote seznanil z ognjem v peči, z žerjavico in bo hotel svoji radovodnosti zadostiti po drugi poti.«

»Ali ste trdno prepričani o pravilnosti svoje trditve?« je vprašala gospa. »Le pomislite, koliko gorja lahkovo pozvočite, če ni pravilna!«

»Težko je biti porok za tako tveganjo trditve, toda izkušnje so pokazale, da je drzna samo na videz. Izumili je niso psihologi, temveč so jo praktično preizkusili vzgojitelji pri mnogih otrocih. In skoraj v sto odstotkih se je izkazala pravilno. Razen tega imam pa še nekaj drugega v mislih. Jaz sama na primer sem bila otrok, ki ni nikoli dobil v roko škatlico, pile, noža ali igle. Se danes čutim posledice te vzgoje. Vse te predmete sem se morala naučiti uporabljati, ko sem bila že veliko dekle in so moje vrstnice — ki pač niso imele tako skrbne vzgoje — že same znače sušati iglo, rabiti žebell ali ukrojiti obleko. Še zdaj nisem prav nič ročna. Če pa otroku rokaemo, kako je treba takšne stvari uporabljati, mu mislom že privzgojimo tisto ročnost, ki je v življenju marsikatov prav tako potrebna kakor duševne sposobnosti.«

»Premislišla bom vaš nauk o vzgoji,« se je vdala mlada mati, »toda ne zamenite, za zdaj se bom še ravnala po starji šoli!«

Nasmehnila sem se. Morda ima prav. Ali ni že dovolj, da mi je obljubila, da bo odslej pri vzgoji mislila? Če bi to delale vse mlade matere, bi bilo manj bolezni, nesreč, preprič in več zdravij, vednih in spretnih otrok.

Saška

NAS NAGRADNI NATECAJ
Motiček za praktične gospodinje
Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 tir

Liptavski sir

20 dek sira, ki ga dobimo na kakanice, pretlači skozi sito, dodai polovicno slane ribe, zmlete na mesoresinci, 1 žlico olja, za 1 liro gorčice, 1 nastragano čebulo, 1 noženje konico sladke paprike in kavino žlico kumin. Vse skrnaj dobro dremesai in nameša na kruhke.

J. R., Ljubljana

Fizičova omaka s kislim zelirom
Praži na masti veliko seseckljano čebulo, drobno rezano, še bolje seseckljano glavicovo ohrovca. 2 nastrgana korenčka, list zelenine in precej zelenega petršilja. Ko se zelenjavni sok posuši, dodaj žlico paradižnikove konserve in 2 žlice moke, premesaj in zalihi. Tei zmesi prideni še kuhan fižol, osoli, opopari in posti nekoliko povrtevi. Nadzadne primesaj še kislega zelja, ki ga daš lahko ved ali na mani, dobro premesaj in postavi na mizo. Jed le zelo okusna in izdatna.

M. R., Ljubljana

Kokoši pozimi

V mrzlem vremenu ne moremo puščati kokoši na prostem, ker se tudi one lahko prehlade. Ze najmanjši prehladom povzroči, da kokoš prenehne jačko nesti. Ob mrzlih dnevih natrosimo med stieljo zrnie, da se kokoš s prednjim iskanjem zanosi in tako ogreje. Prav tako lahko kokoši nastavimo zelenje tako visoko, da mora vsakokrat, kadar hode po nje, visoko skočiti. Da tudi v zimskem času bolje nesejo, jih dajmo večkrat tople — a ne vroče! — hrane in vode. V nizkem zabetu jih lahko pripravimo pridelno koper iz peska nepepla in nekoliko žvepla v prahu. Kokoši se v tem kratec valjajo. Prav tako ne sme manjkat v kokšnaku nekaj drobec gasevne apna.

Ce tako poskrbiš za blaginjo kokoši, se ti bodo oddolžile s pridno lego jaiec.

V. K., Ljubljana

Za vsak prispevek, objavljen v Motičku za praktične gospodinje, plačamo 10 tir. Znesek lahko dvignete tako po objavi v naši upravi. Po pošti po-

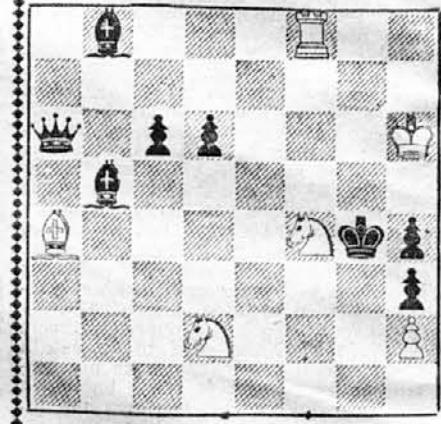

ŠAH

Urejuje A. Preinfalk

Problem št. 217

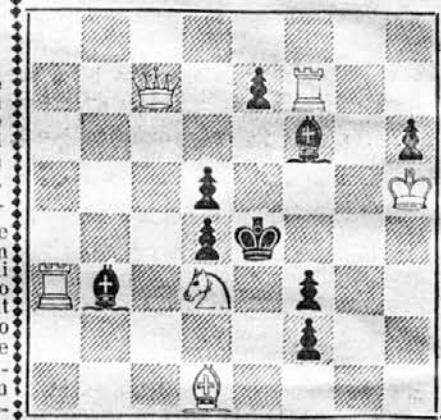
Sestavil H. Ciršvic

Mat v 3 potezah

Problem št. 218

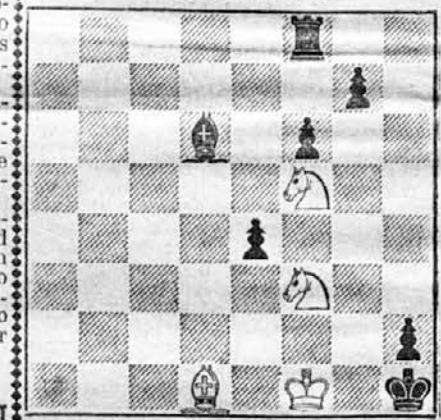
Sestavil Ch. Cederas

Mat v 2 potezah

Problem št. 219

Sestavil A. Klinke

Mat v 3 potezah.

Dobra pozicijska igra

233. Kralj. indijska obramba

F. Sämisch — Dorn
Bad Elster 1942.

DARMOL
najboljše odvajalno sredstvo

siliamo še takrat, ko se nahere več takšnih nakazil. — Prispevke naslovite na Uredništvo »Družinskega tednika«, Motiček za praktične gospodinje, Ljubljana. Poštni predel 345.

Dete je zagledalo luč sveta...

Brž ko pride otrok na svet, mu zdravnik ali babica kaneta nekaj kapljic srebrevega nitrita v oči, da bi ga obvarovala hude očesne bolezni oftalmije. To ponove še četrli ali peti dan po rojstvu.

Ko smo dete obvarovali očesne bolezni, ga moramo kajpak še negovati. Paziti moramo, da ga ne prehladimo, zato ga takoj po rojstvu ne kaže kopati. Najboljše je, če ga babica izbriše z vato, namočeno v mešanico enakih delov alkohola in glicerina. Prva novorojenčeva doletna ne sme trajati več kakor nekaj minut. Nato moramo otroka obrisati s toplo brisačo in potresi z otroškim padrom, ki otrokovo polčisto osuši in prepreči vpliv prvega delika zraka na kožo, ker je le-ta namenadno nežna.

Kdaj naj otroka kopljemo? Vse je odvisno od novorojenčevega spanja. Če otročko dobro spi, pa kopljimo zlatrati, če pa slabno spi, je načelo, da nekaj bolesni.

Paziti moramo, da kopljimo zlatrati, če pa slabno spi, je načelo, da nekaj bolesni.

Ko smo dete obvarovali očesne bolezni, ga moramo kajpak še negovati. Paziti moramo, da kopljimo zlatrati, če pa slabno spi, je načelo, da nekaj bolesni.

Prav tako lahko kajpak še negovati. Paziti moramo, da kopljimo zlatrati, če pa slabno spi, je načelo, da nekaj bolesni.

Prav tako lahko kajpak še negovati. Paziti moramo, da kopljimo zlatrati, če pa slabno spi, je načelo, da nekaj bolesni.

Prav tako lahko kajpak še negovati. Paziti moramo, da kopljimo zlatrati, če pa slabno spi, je načelo, da nekaj bolesni.

Prav tako lahko kajpak še negovati. Paziti moramo, da kopljimo zlatrati, če pa slabno spi, je načelo, da nekaj bolesni.

Prav tako lahko kajpak še negovati. Paziti moramo, da kopljimo zlatrati, če pa slabno spi, je načelo, da nekaj bolesni.

hka blazina. Prelopila in premehka blazina ne donuša, da bi krijevala vratno plado po krvnih žilah v glavi. Tudi to je eden izmed vzrokov nespečnosti.

Prav tako kralj ni priporočil preveč kurti spalnice ne moremo priporočati prave hladnice. Previsoka topotna prehlada v prehod mirazikov ne pospešuje dobrega spanja.

Soba, v kateri spimo, mora biti dobro prečrrena, odmaknjena od cestne nega hrupa in mira.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po včerjiji s polnimi želodcem. Preobilna včerjina in prehrana dieta tudi škoduje spanju.

Kajpak ne smemo leči takoj po vč